Dosarul nr. 21r-1356/24 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-24011384-02-21r-19072024 Judecător Roman MAZUREȚ

D E C I Z I E
în numele Legii

16 septembrie 2024

mun.Chişinău

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CHIŞINĂU
Avînd în componența sa:
Președintele ședinței: Oxana ROBU,
Judecători: Vitalie BUDECI și Vladislav SCHIBIN

a judecat, în ordine de recurs, *fără prezența părților*, recursul declarat de condamnatul NICHITOV Edis, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-244/24 din 24 mai 2024.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 29.01.2024 până la 24.05.2024;
în Curtea de Apel Chișinău, din 19.07.2024 până la 16.09.2024.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

A C O N S T A T A T :

1. Condamnatul NICHITOV Edis a înaintat în instanța de judecată cerere privind aplicarea în privința ultimului a prevederilor art. 91 CP, solicitând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

În susținerea cererii a menționat că, nu este de acord cu hotărârea Comisiei Penitenciarului nr. 10 Goian, prin care i-a fost refuzată cererea privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

2. *Prin Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-244/24 din 24 mai 2024,* s-a respins cererea condamnatului NICHITOV Edis, născut la *****, privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, în privința sa, ca fiind neîntemeiată.

3. *Nefiind de acord cu Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-244/24 din 24 mai 2024 a declarat recurs condamnatul NICHITOV Edis*, *prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri.*

În motivarea recursului condamnatului NICHITOV Edis a menționat că, instanța de fond nu a dat apreciere tuturor motivelor, argumentelor invocate de părți şi fără a se expune asupra acestora, însă trebuia a da apreciere fiecărui argument în parte, or, din

constatările instanței, se deduce caracterul prestabilit al convingerii judecătorului, respectiv fiind afectată imparțialitatea acestuia.

A invocat că soluția emisă de judecătorul de instrucție pe cauza dată, ca fiind una neîntemeiată și pasibilă casării.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Potrivit prevederilor art. 447 alin.(1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 15 Cricova și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia Încheierii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de condamnatul NICHITOV Edis, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-244/24 din 24 mai 2024, ca fiind nefondat, din considerentele ce succed.*

În conformitate cu art. 437 alin.(1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, *respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.*

Conform art. 441 alin.(2) Cod procedură penală, "Instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, înafara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs".

6. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit prevederilor art.7 Cod procedură penală „Procesul penal se desfăşoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova şi ale prezentului cod".

În orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. Conform art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.

Art. 1 Cod procedură penală, stipulează că, „procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces şi a altor persoane, desfăşurată în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societății şi statului de infracțiuni, precum şi protejarea persoanei şi societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârşite, astfel ca orice persoană care a săvârşit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovății sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată".

În conformitate cu art. 469 alin.(1), pct. 15) Cod de Procedură Penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: *1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal);*

Potrivit prevederilor art. 471 alin.(1) Cod de procedură penală, care stabileşte că chestiunile specificate art. 469 alin.(1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. *Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1)*

pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

Alin.(2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin.(1) pct. 1) și 2), condamnatul înaintează cererea în instanța de judecată doar dacă a fost refuzat în condițiile art. 266 alin. (3) din Codul de executare.

Conform prevederilor 469 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal al R. Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Alin. (2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin. (3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin. (4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin. (5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin. (6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau

mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin. (7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

În temeiul dispoziției art. 266 din Codul de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărîrii, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere. În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Potrivit art. 267 alin.(1) din Codul de executare, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele au fost respectate întocmai de către instanță în sensul că cauza a fost examinată sub toate aspectele, obiectiv și multiaspectual, dînd o apreciere obiectivă probelor şi, prin urmare concluzia instanței este în justificată și întemeiată în raport cu circumstanțele pricinii.

Or, studiind materialele cauzei Colegiu Penal a constatat faptul că instanța de judecată a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei și a verificat și analizat fiecare probă prezentată de către participanții la proces, ca urmare a dat o apreciere fiecărei probe și în ansamblu a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

7. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că NICHITOV Edis a fost condamnat prin Sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 15.04.2020, în temeiul art. 145 alin.(2) lit. a), b), e), j); art. 188 alin.(3) lit. c), d); art. 70 alin.(3), art. 79, art. 84 alin.(1) Cod penal, la 10 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în Centrul de detenție pentru minori și tineri. A fost dispusă încasarea de la NICHITOV Veaceslav, în calitate de reprezentant legal al inculpatului, în beneficiul cet. Cristina ONILA a sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 400 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20.07.2020, a fost respins ca fiind nefondat apelul lui NICHITOV Veaceslav, reprezentant legal al inculpatului, precum și apelul succesorului părții vătămate ONILA Cristina, declarate împotriva sentinței primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26.01.2021, a fost admis recursul ordinar declarat de NICHITOV Veaceslav, reprezentant legal al inculpatului, fiind casată parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 20.07.2020, în latura civilă și fiind dispusă rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05.05.2021, a fost respins apelul succesorului victimei ONILA Cristina, ca fiind nefondat. A fost admis apelul lui NICHITOV Veaceslav, reprezentant legal al inculpatului, fiind casată parțial Sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 15.04.2020, în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează: Se admite parțial acțiunea civilă și se încasează de la inculpatul NICHITOV Edis în beneficiul succesorului victimei, ONILA Cristina cu titlu de prejudiciu material suma de 10 000 lei, precum și prejudiciul moral în sumă de 400 000 lei, în rest fiind respinsă acțiunea civilă ca fiind nefondată. În rest, sentința se menține.

Lucrările dosarului, atestă că începutul termenului executării pedepsei fiind data de 19.01.2020, iar sfârşitul termenului executării pedepsei fiind pentru data de 30.03.2025, cu calculul inclusiv a celor 19 zile privilegiate de muncă.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 01.07.2022, în temeiul art. 7 alin.(1) lit. f) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din pedeapsa stabilită a fost redus jumătate din termen.

Datele prezentate de administrația instituției penitenciare mai indică asupra faptului că, NICHITOV Edis se deține la regim comun de detenție începând cu data de 23.10.2020.

Raționamentele expuse, denotă cert că, la 08.02.2024, condamnatul NICHITOV Edis a executat real - 9 ani 3 luni și 20 de zile, cu includerea reducerii de 1/2 (5 ani și 3 luni), în temeiul Legii nr. 243/2021 privind amnistia, și a executat efectiv, cu calculul compensării a 19 zile privilegiate de muncă - 9 ani 4 luni 9 zile.

Potrivit Extrasului din Procesul-verbal nr. 10 din 15.08.2022, Comisia Penitenciarului nr. 10-Goian a decis cu vot unanim de a refuza înaintarea demersului în instanța de judecată cu privire la aplicarea art. 91 Cod penal în privința condamnatului NICHITOV Edis, pe motiv că numitul are obligațiuni financiare neexecutate - prejudiciul material și moral dispus spre achitare în beneficiul părții vătămate ONILA Cristina, în sumă de 10 000 lei, și respectiv în sumă de 400 000 lei.

8. În acest sens Colegiul penal conchide că potrivit prevederilor art. 91 alin.(1) şi (2) din Codul de procedură penală, ”Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare *i se poate aplica liberarea condiționată* de pedeapsă înainte de termen dacă ***a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată,*** cu excepția cazului cînd dovedește că nu a

avut nicio posibilitate să le îndeplinească, ***şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.".

Pct. 2) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal", prevede că, conform alin. (4) art.91 şi alin. (2) art.92 CP, liberarea condiționată înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă *se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentință.* Sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului.

Potrivit art. 238 şi 265 Codul de executare, în termenul de pedeapsă a închisorii executată efectiv se include şi termenul calculat în rezultatul compensării privilegiate a zilelor de muncă, calcul efectuat lunar şi aprobat prin ordin de șeful penitenciarului.

În conformitate cu prevederile pct. 3) al Hotărârii menționate, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

Potrivit prevederilor art. 91 alin.(4) Codul penal, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârşirii infracțiunii a atins vîrsta de 21 ani, a executat efectiv: a*) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin. (8).*

În conformitate cu art. 266 alin.(1) şi (3) Cod de Executare, (1) În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărîre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă sau privind refuzul în acest sens. (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă

înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Potrivit art. 267 Cod de Executare, (1) La demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămînerii definitive a hotărîrii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detențiune pe viață, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decît peste 3 ani de la data adoptării hotărîrii de refuz a instanție.

Mai mult la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată *ia în calcul gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii* săvârșite, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane.

9. Având în vedere cele menționate, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată că la moment NICHITOV Edis nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei.

Totodată, instanța de recurs conchide că, lui NICHITOV Edis i-a fost refuzat în satisfacerea cererii privind aplicarea prevederilor art. 91 CP, din motiv că acesta nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, nefiind efectuate careva achitări. În același timp, înscrisul anexat de condamnat cu referire la faptul că partea vătămată ONILA Cristina nu a înaintat documentul executoriu spre executare silită în vederea încasării prejudiciului moral și material cauzat de NICHITOV Edis prin infracțiunea în baza căreia a fost condamnat, nu justifică nerecuperarea benevolă a prejudiciului de către petiționarul NICHITOV Edis.

Colegiul reține că pentru aplicarea prevederilor art. 91 Cod Penal este necesar să se constate dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții legale impuse, și anume dacă condamnatul: a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnat, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, dacă se constată că, corectarea este posibilă fără executarea deplină a pedepsei, condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiuni a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv două treimi din

termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, conform prevederilor art. 91 Cod penal, instanța poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului, ceea ce denotă că, chestiunea dată rămâne la latitudinea instanței.

Astfel reieșind din conținutul Raportului de Evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, instanța de recurs reține că, Comisia Instituției penitenciare, a stabilit că, NICHITOV Edis a realizat programul individual și se caracterizează pozitiv (f.d.19).

Sub aspectul dat, Colegiul penal reține și factorii criminogeni, stabiliți urmare a evaluării psihologice a condamnatului NICHITOV Edis, prezenți fiind: labilitate emoțională, toleranță scăzută la frustrare și impulsivitate în situații de criză, vârsta fragedă de comiterea a infracțiunii, infracțiunea a presupus aplicarea violenței în exces.(f.d.23).

Subsidiar potrivit certificatului cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune NICHITOV Edis, nu are de executat titlul executoriu, însă dispune de existența prejudiciului cauzat conform sentinței instanței de judecată în beneficiul părții vătămate ONILA Cristina prejudiciu material în sumă de 10.000 lei și prejudiciul moral în sumă de 400000 lei, și care nu au fost efectuate careva reținerii pînă la data de 15.08.2022.

La fel, potrivit certificatului de sancțiuni și stimulări, acesta are1 sancțiune disciplinară, legate de automutilare, și avînd 3 stimulări.

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal notează că, condamnatul NICHITOV Edis, nu întrunește condițiile pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, or, acesta *nu a achitat prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune.* Astfel, Colegiul penal consideră neîntemeiată concluzia instanței de fond, or, condamnatul nu a achitat prejudiciul cauzat prin infracțiune, nefiind prezentate nici careva probe ce ar confirma imposibilitatea lui NICHITOV Edis de a achita sumele adjudecate.

Mai mult, instanța de recurs reține că, NICHITOV Edis a comis o infracțiune cu intenție, care este clasificată ca fiind excepțional de gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, pentru care instanța i-a aplicat o pedeapsă finală de 10 ani și 6 lui închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Subsecvent, Colegiul Penal indică că norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia.

Totodată, Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen *este un drept și o rezervă în* atitudine a instanței și nu ca o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la

respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

10. Este imperios de a menționa faptul că, infracțiunea pentru care a fost condamnat și execută pedeapsa cu închisoare NICHITOV Edis, prin prisma art.16 alin.(5) CP, face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave, la speță fiind prezentă agravanta „ cu premeditate", " din interes material", "cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui facto", cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice" circumstanțe, care în prezența factorilor criminogeni, stabiliți, nu garantează un comportament pozitiv în societate al condamnatului.

De altfel, condamnatul la înaintarea cererii privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal nu a administrat probe în justificarea faptului că, corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei stabilite prin Sentința Judecătoriei Orhei, (sediul Central) din 15.04.2020.

Totodată la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată a luat în calcul *gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii săvârşite*, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane, or având în vedere că NICHITOV Edis a comis o infracțiune deosebit de gravă, Colegiul penal constată că la moment acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

La fel cu titlu de precizie Colegiul reține că prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 01.07.2022, în temeiul art. 7 alin.(1) lit. f) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din pedeapsa stabilită condamnatului NICHITOV Edis a fost redus jumătate din termen.

Prin urmare instanța de recurs consideră că, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, soluția instanței de judecată prin care a respins cererea condamnatului cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului NICHITOV Edis este justificată, luând în considerație că, NICHITOV Edis execută pedeapsa pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, precum și de faptul că acesta nu a achitat prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, circumstanțe care denotă că, acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 din Codul penal, or urmează a fi restabilită echitatea socială prin executarea în continuare a pedepsei.

Reieșind din caracterul, natura şi rezonanța faptelor comise de condamnat, instanța are suficiente temeiuri de a presupune că liberarea lui NICHITOV Edis de pedeapsa penală la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de

dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente.

În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

În atare circumstanțe, instanța de fond corect a constatat că liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului este una prematură, sau termenul real al pedepsei executate de condamnat nu este unul suficient pentru a considera că acesta a pornit pe calea corijării și corectării, reieșind anume din faptul că acesta *nu a achitat prejudiciul material şi moral cauzat prin infracțiune* sau aceasta reprezintă o condiție indispensabilă pentru aplicabilitatea prevederilor art. 91 CP în care legiuitorul a legiferat în mod exhaustiv condițiile în vederea posibilității aplicării prevederilor art. 91 CP și anume faptul că ***persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a*** realizat programul individual de executare a pedepsei, ***a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată,*** cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară ", precum și a executat efectiv cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit.

11. În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Astfel, legea penală stabilește expres că, persoana condamnată la închisoare pentru a fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen trebuie să întrunească cumulativ condițiile enunțate supra. Corespunzător, lipsa unei din aceste condiții împiedică aplicarea acestei norme sau excepție fiind situația când condamnatul „dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească ",or în cazul dedus judecății condamnatul nu a prezentat destule dovezi despre faptul că a avut intenția de a realizat programul individual de executare a pedepsei.

Astfel, analizând încheierea instanței de fond în contextul obligației instanței judecătorești de a-și motiva soluția, inclusiv analiza argumentelor principale ale condamnatului NICHITOV Edis în cererea sa privind aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal, Colegiul penal observă că instanța de fond a oferit o motivare amplă și temeinică a soluției pronunțate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, precum și a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar într-un final întemeiat a ajuns la concluzia respingerii cererii depusă de către condamnatul NICHITOV Edis, cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal.

Aferent circumstanțelor constate supra, Colegiul consideră că prevederile art. 91 Cod Penal al Republicii Moldova, nu au un caracter imperativ, lăsând la discreția instanței aprecierea nivelului de corijare a condamnatului și gradul de corespunderea a lui cu cerințele impuse de lege, or aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este un drept al instanței, dar nu o obligație, prin urmare liberarea de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului. În sensul dat, Colegiul penal nu a ajuns la convingerea că deținutul NICHITOV Edis a păşit pe calea corijării și că scopul pedepsei penale a fost realizat.

În această ordine de idei, instanța de recurs reiterează că din materialele dosarului rezultă că condamnatul nu corespunde cerințelor normei materiale. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului, precum și repararea de către condamnat a prejudiciului cauzat prin infracțiune, pentru care a fost condamnat.

Aici se reține şi Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniștri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional.

Potrivit Regulii nr. 18 din Recomandarea Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la liberarea condiționată (REC (2003) 22) din 24 septembrie 2003, ”Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deținuții pentru a fi liberați condițional trebuie să fie explicite şi clare.

Trebuie să fie de asemenea realistice în sensul că trebuie să ţină cont de personalitatea deținutului şi condițiile sociale şi economice, precum şi de accesibilitatea programelor de reintegrare”.

Pe de altă parte, Colegiul penal învederează că, esența liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este cuprinsă în denumirea acesteia şi servește drept stimulator important la corectarea şi reeducarea condamnaților fără executarea deplină a pedepsei. Urmare, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea, cu condiția că ele, în timpul executării pedepsei, să aibă un comportament adecvat, să nu încalce regimul de detenție, să participe la munci remunerate şi neremunerate, inclusiv la procesul de instruire generală sau profesională şi să fie implicat la activități de educație socială, fiind astfel nişte situații care nu s-au stabilit în cadrul ședinței de judecată, care conduc la concluzia că condamnatul nu a păşit pe calea corijării.

12. Pentru raționamentele expuse supra, instanța de recurs reține că, actualmente, condamnatul NICHITOV Edis, nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 din Codul penal, or, termenul de pedeapsă rămas neexecutat, în coraport cu pedeapsa aplicată, este suficient de mare încât să nu justifice liberarea condiționată a condamnatului, precum și faptul că nu a achitat prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, sau aceasta reprezintă o condiție indispensabilă pentru aplicabilitatea prevederilor art. 91 CP în care legiuitorul a legiferat în mod exhaustiv condițiile în vederea posibilității aplicării prevederilor art. 91 CP astfel încât, la momentul actual nu a fost atins scopul pedepsei penale și anume restabilirea echității sociale, precum și corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, fiind prematură liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului.

Prin urmare Colegiu Penal făcând o analiză a circumstanțelor cauzei și probatoriul anexat, ajunge la concluzia că instanța de fond a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei, a supus unei verificări multiaspectuale a temeiurilor cererii înaintate de către condamnatul, or potrivit încheierii instanța ierarhic inferioară invocă faptul că la moment aplicarea prevederilor art. 91 din Codul Penal în privința condamnatului nu este posibilă, dat fiind faptul că nu întrunește cumulativ condițiile enunțate de lege pentru a fi posibil aplicarea instituției liberării condiționate de pedeapsă.

Subsidiar, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea recursului declarat de condamnatul NICHITOV Edis şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată.

Cât privește argumentele condamnatului NICHITOV Edis, precum că instanța de fond nu și-a motivat hotărârea și a ignorat argumentele sale, Colegiul penal menționează că, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi, argumentelor invocate de către părţi întru admiterea sau respingerea acestora (cauza *Garcia Ruiz vs. Spania*, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, or, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, cererea condamnatului cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen este înaintată prematur, de vreme ce circumstanțele cazului luate în cumul, indică că pentru moment, față de condamnat nu poate fi aplicată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 din Codul penal.

Astfel, analizând încheierea instanței de fond în contextul obligației instanței judecătorești de a-și motiva soluția, inclusiv analiza argumentelor principale ale

condamnatului NICHITOV Edis în cererea sa privind aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal, Colegiul penal observă că instanța de fond a oferit o motivare amplă și temeinică a soluției pronunțate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, precum și a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar într-un final just a ajuns la concluzia respingerii cererii depusă de către condamnatul NICHITOV Edis, cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că, CtEDO în cauza *Van de Hurk vs. Ţările de Jos* din 19.04.1994, a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat. Concomitent, în cadrul hotărârii *Balani vs. Spania* din 09 decembrie 1994 par.27, Curtea a subliniat întinderea acestei obligații derivând din natura hotărârii şi fiind determinată de circumstanțele cauzei, instanța urmând să analizeze toate argumentele importante ale cauzei, iar alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

În asemenea împrejurări nu pot fi reținute criticele formulate de condamnatul NICHITOV Edis împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana), din 24.05.2024 deoarece sunt nejustificate şi se combat prin constatările sus citate.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii condamnatului şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată, or instanța just a statuat că corectarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art. 61 Cod penal, pot fi obținute numai în condițiile executării depline de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentința condamnare.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs.

În final, Colegiul penal atestă că recursul declarat de condamnatul NICHITOV Edis, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 din Codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererii de recurs ca fiind nefondată, cu menținerea încheierii în cauză.

Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin.(1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de condamnatul NICHITOV Edis, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-

244/24 din 24 mai 2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, Încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a Încheierii nu au fost reținute.

13. Conducându-se de prevederile art.art.447, 448, art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), art.469-471, Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de condamnatul NICHITOV Edis, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-244/24 din 24 mai 2024, şi menține fără modificări Încheierea recurată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Oxana ROBU**

Judecătorii **Vitalie BUDECI**

Vladislav SCHIBIN